

TÓTH ZSUZSANNA

**DOCUMENTARY CREDITS IN INTERNATIONAL
COMMERCIAL TRANSACTIONS WITH SPECIAL FOCUS
ON THE “FRAUD RULE”**

Doktori értekezés tézisei

Budapest, 2006

TÓTH ZSUZSANNA

**DOCUMENTARY CREDITS IN INTERNATIONAL COMMERCIAL
TRANSACTIONS WITH SPECIAL FOCUS ON THE “FRAUD RULE”**

Doktori értekezés tézisei

Témavezető: Dr. Bánrévy Gábor

**Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Jog-és Államtudományi Kar
Budapest, 2006**

I. AZ ÉRTEKEZÉS TÉMÁJA ÉS A KITŰZÖTT KUTATÁSI FELADAT

A nemzetközi kereskedelemben a gazdálkodó szervezetek egymás közötti - főként - adásvételi ügyleteiben az áruknak gyakran nagy földrajzi távolságokat kell megtenniük, így csak igen ritka esetben fordul elő az, hogy a vevő a vételárat az áru átvételével egyidejűleg, készpénzben fizeti ki az eladónak.

A nemzetközi kereskedelmi ügyletek egyik fő jellemzője, hogy az áru továbbítása és a vételár megfizetése térben és időben elválnak egymástól, mely mind az eladó, mind a vevői oldalon bizonyos kockázatot hordoz magában.

Ilyen kockázatot jelent az eladó számára, ha az áru feladását követően a vevő a vételár teljesítésére nem képes, mely esetben az eladó nemcsak a vételártól esik el, de számolnia kell az áru visszaszállításának, tárolásának költségeivel is. A vevő számára ezzel szemben kockázatos fizetést teljesíteni azt megelőzően, hogy teljes mértékben meggyőződné az áru szerződésszerű voltáról.

Ezen kockázatok kiküszöbölése vagy legalábbis csökkentése, valamint a konkuráló jogrendszerek, fizetési mód és a kulturális különbségekből adódó nehézségek elkerülése érdekében a kereskedők a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok finanszírozásának több módját alakították ki.

E fizetési módok egyik leggyakrabban használt formája az okmányos meghitelezés (akkreditív). Kialakításának háttérében a kereskedelmi partnerek eltérő gazdasági érdekei összeegyeztethetőségének igénye állt. Az akkreditív alkalmazásával a felek egy megbízható harmadik felet - leggyakrabban egy bankot – vonnak be jogviszonyukba. Az adásvételi szerződés vevőjétől (megbízó) kapott megbízás alapján a bank (nyitó bank) akkreditívet nyit az eladó (kedvezményezett) javára. Az akkreditív megnyitásával a bank arra vállal kötelezettséget, hogy a meghitelezésben előírt okmányok benyújtása és az ott meghatározott egyéb feltételek teljesülése esetén a kedvezményezett részére fizetést teljesít. A tranzakció magában foglalhatja más bankok szolgáltatását is, melyek a nyitó bank ügynökeként vagy értesítő bankként járhatnak el, esetleg megerősítő bankként saját nevükben vállalhatnak fizetési kötelezettséget.

A bank kötelezettségvállalása a fizetés teljesítésére független az eladó és a vevő közötti alapszerződéstől (függetlenség elve). A fizetés alapját az akkreditív feltételeinek és kikötéseinek szigorúan megfelelő okmányok benyújtása képezi (okmányszigorúság elve).

Az akkreditív fontos szerepet játszik a nemzetközi kereskedelemben. Jelentősége oly mértékű, hogy a „nemzetközi kereskedelem éltető vérének”¹ nevezik, valamint „a nemzetközi fizetési eszközök esszenciájaként”² hivatkoznak rá.

¹ RD Hardbottle (Mercantile) Ltd. v National Westminster Bank Ltd. [1977] 2 All ER 862 at 870 b

² Report of the Task Force on the Study of U.C.C. Article 5, *An Examination of U.C.C. Article 5 (Letters of Credit)*, presented to the Letter of Credit Subcommittee of the Uniform Commercial Code Committee of the American Bar Association's Business Law Section and the U.S. Council on International Banking, Inc., reprinted in [1990] 45 Bus. Law 1521 at 1532

Az akkreditív ma ismert szabályozását a banki gyakorlat évszázadokon keresztül alakította, formálta mind nemzeti, mind nemzetközi szinten. Ezeket a szabályokat ma a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara által kidolgozott, „Az okmányos meghitelezésekre vonatkozó egységes szabályok és szokványok” (angolul: Uniform Customs and Practice for Documentary Credits, a továbbiakban UCP) elnevezést viselő szokvány foglalja magába. A UCP rendelkezéseit világszerte belefoglalják a standard akkreditív megállapodásokba, biztosítva ezzel a egységességet a határokon átnyúló kereskedelem számára.

A jelenleg érvényes szabályozás az 1993-ban felülvizsgált és 1994. január 1-jével hatályba lépett 500-as kiadvány (a továbbiakban UCP 500). Hatályba lépése óta a nemzetközi kereskedelemben, különösen a tengeri áru fuvarozásban, biztosításban, kereskedelmi jogban és technológiában jelentős változások történtek, melyekhez az akkreditív szabályozásának megfelelő mértékben adaptálnia kell.

A doktori értekezés megírását kettős cél vezérelte.

Elsődleges célja az okmányos meghitelezés működésének bemutatása a UCP 500 rendelkezései tükrében.

Bár az okmányos meghitelezés a nemzetközi kereskedelem egyik legerterjedtebb fizetési módja, a magyar jogirodalom ez idáig kis figyelmet szentelt elemzésének. Az akkreditívvel foglalkozó, nagyobb lélegzetvételű összefoglaló mű legutoljára a korábbi UCP 400 tárgyában született. Az értekezés ezt a hiányt kívánja pótolni.

Az értekezésnek különös aktualitást ad, hogy a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarában jelenleg folyik a UCP 500 felülvizsgálata. A UCP 500 rendelkezéseinek bemutatásán túl ezért az értekezés rámutat a szokvány hiányosságaira, ellentmondásos szabályaira.

Az értekezés 63 jogesetet elemez részletesen. A jogesetek kiválasztásánál az egyik fő szempont az volt, hogy olyan esetek kerüljenek elemzésre, melyek a téma szempontjából lényegesek és a magyar jogirodalomban még nem kerültek ismertetésre.

Az értekezés *másodlagos célja* a „fraud rule” elemzése. A „fraud rule” egy olyan különleges szabály, amely lehetővé teszi, hogy az akkreditív körében elkövetett csalás esetén a bíróság az alapelvek figyelmen kívül hagyásával megvizsgálja a formailag megfelelő okmányok mögötti teljesítést és megakadályozza a kedvezményezettnek történő fizetést.

Az akkreditív elsődleges jogforrásának tekintett UCP 500 nem tartalmaz rendelkezést a „fraud rule” tekintetében, ennek szabályozása ezért a nemzeti jogra marad. Erre tekintettel az értekezés két common law (az amerikai és az angol), és két kontinentális jogrendszer (a magyar és a görög jog) rendelkezéseit elemzi és hasonlítja össze.

Az amerikai és az angol jog bemutatása mögött az a megfontolás áll, hogy a „fraud rule” szabályozása e két jogrendszerben a legkifinomultabb.

Az Egyesült Államokban a „fraud rule”-t az Egységes Kereskedelmi Kódex 5-109. cikke tartalmazza, biztosítva a bank számára, hogy csalás esetén bizonyos feltételek

mellett megtagadhatja a teljesítést, vagy maga a megbízó(vevő) fordulhasson bírósághoz a fizetés megakadályozása érdekében.

Angliában a „fraud rule” nem került kodifikálásra. A „fraud rule” felhívásához szükséges ismérveket az esetjog alakítja.

Magyarországon az akkreditív jogviszonyt a UCP szabályozza, melyet a hazai jogalkotó a 9/2001. (MK 147.) MNB rendelkezéssel beemelt a magyar jogrendbe. A csalás körében azonban a Polgári Törvénykönyv szabályai irányadók.

Az Európai Unió legutolsó bővítését megelőzően Görögország volt az egyetlen uniós ország, amely az akkreditív tekintetében kodifikált szabályokkal rendelkezett. Erre tekintettel elemzi az értekezés a görög jog rendelkezéseit.

II. A KUTATÁS

Az értekezés alapjául a UCP 500 szolgál. Tekintettel arra, hogy szabályait ma világszerte több mint 160 ország bankja követi, ez képezi az akkreditív szabályozásának elsődleges jogforrását. A szabályozásra azonban jelentős hatással van a banki gyakorlat, a bírói esetjog és a nemzetközi szervezetek dokumentumai is, melyek vizsgálata elengedhetetlen.

Az értekezés feldolgozza a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarának és az ENSZ-nek a téma szempontjából jelentős egyéb dokumentumait, az amerikai Egységes Kereskedelmi Kódex releváns rendelkezéseit, az angol és az amerikai esetjogot, magyar és görög jogeseteket, valamint angol, német, magyar és görög nyelvű monográfiákat és tanulmányokat.

Az értekezés több éves kutatómunka eredményét tartalmazza. Magyarországon meglehetősen kevés a témában fellelhető irodalom, így elengedhetetlennek bizonyult külföldi források felkutatása.

Az anyaggyűjtés az Egyesült Államokban kezdődött, az Emory Egyetemen (Atlanta, GA) vendéghallgatóként eltöltött szemeszter alatt. További kutatásra a Görög Állam által biztosított ösztöndíj nyújtott lehetőséget az Athéni Nemzeti Egyetemen.

Felbecsülhetetlen segítséget jelentett és szinte kiapadhatatlan forrásnak bizonyult a DC-PRO Focus internetes adatbázisában való kutatási lehetőség, mely az utóbbi 10 év jelentős külföldi jogeseteit, a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara hivatalos állásfoglalásait és számtalan tanulmányt tartalmaz. Több ezer oldalt kitevő anyag került összegyűjtésre, részletes feldolgozásra és elemzésre.

A UCP 500 felülvizsgálatát végző Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Banki Bizottságának 2005. októberi ülésén való részvétel lehetőséget nyújtott az új UCP létrejöttének megfigyelésére, és egyben arra is, hogy személyes beszélgetéseken keresztül megismerjem angol, amerikai, kanadai, ír, német, görög, cseh, valamint kínai bankárok és jogászok véleményét.

Végezetül a téma alapos ismeretét segítette elő a magyar és külföldi bankoknál tett látogatás, mely lehetővé tette az akkreditív gyakorlati működésének megismerését banki szemszögből.

III. AZ ÉRTEKEZÉS RÖVID BEMUTATÁSA, A TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK ISMERTETÉSE

Az értekezés

Az értekezés tárgya az akkreditív szerepe a nemzetközi kereskedelemben, így a belföldi felhasználási lehetőségeket nem tartalmazza. Az értekezés, amely kilenc fejezetre oszlik, angol nyelven került megírásra.

Az **I. Fejezet** röviden ismerteti az akkreditív kialakulásának történetét. A fejezet felépítését az a megfontolás vezette, hogy a fizetési mód gazdasági háttérének feltérképezése és történelmi gyökereinek vizsgálata jelenti a kiindulópontot az akkreditív működésének megértéséhez.

Vannak, akik úgy vélik, hogy az akkreditív eredete az ősi Egyiptomba és Babilóniába nyúlik vissza, melyek már a korai évszázadokban megfelelő bankrendszerrel rendelkeztek. Az értekezés ismerteti az akkreditív legkorábbi megjelenését tanúsító történelmi emlékeket, mint például egy, a Philadelphia-i Egyetemi Múzeumban található, Kr.e. 3000-ból származó, babiloni agyagtáblára írt kötelezvényt.

A Római Birodalom bukásával a különböző népek közötti virágzó kereskedelem megszakadt, a bankok szerepe háttérbe szorult és ezzel a nemzetközi fizetési módok használata jelentősen csökkent.

A bankok nemzetközi kereskedelemben játszott szerepe ismételtén a XII.-XIII. században erősödött meg, elsőként Genovában, Velencében, Firenzében és más európai városokban. Ebben az időben a kereskedőknek két problémával kellett szembenéznük: (a) arannyal utazni nagyon kockázatos volt, és (b) a kereskedelem olyan fizetési eszközöket is létrehozott, melyek nem szolgálták a kereskedők céljait.

E nehézségek leküzdésére való törekvés arra vezetett, hogy a váltó és az okmányos meghitelezés ismét megjelent az országhatáron átnyúló kereskedelemben. Kezdetben e két fizetési mód nagyon hasonlóan funkcionált, és az akkreditívet a váltó mellett, kiegészítő fizetési módként használták.

A XVIII. század végére az akkreditív általános fizetési móddá vált, mind az európai kontinensen, mind Angliában. Széleskörű használata a nagy kereskedőházak (mint pl. a Kelet-indiai Társaság) monopol hatalmának megszűnésével és a vonalhajózás megjelenésével magyarázható. Korábban, a nagy kereskedőházak áruikat saját hajóikon szállították, saját megbízottaik kíséretében, akiket felhatalmaztak a vételár

átvételére. A vonalhajózás kialakulása és a monopólium felszámolása azonban együtt járt azzal, hogy vevő és eladó mind térben, mind időben eltávolodott egymástól. Amint az áruszállítást és a fizetést nem az eladó és a vevő személyesen bonolyította, szükségessé vált harmadik fél, egy bank bevonása a tranzakcióba.

A XIX. századra az angol bankok lényegében monopol hatalomhoz jutottak az akkreditívek kibocsátása terén. Ez annak volt köszönhető, hogy a font sterling vált a nemzetközi kereskedelem legelfogadottabb valutájává, így a londoni bankároknak kiemelkedő szerep jutott a nemzetközi ügyletek finanszírozása során.

Az I. Világháború kitörése elszakította a korábbi megbízható kereskedelmi szálakat, melyek a kereskedők nemzetközi szinten egymással kialakítottak. A kereskedelem folytatása érdekében ezért a kereskedők új kerestek, korábban nem ismert, vagy ismert de kevésbé megbízható partnerekkel. Ez a körülmény erőteljesen hozzájárult az okmányos meghitelezés növekvő elterjedéséhez. Az 1950-es évekre az akkreditív domináns helyhez jutott az Amerikai Egyesült Államok belkereskedelmében és nemzetközi szinten egyaránt.

A II. Világháború óta az akkreditív használata töretlen. Bár időről időre jelentőségét beárnyékolják más alternatív fizetési módok, mindezidáig „olyan rugalmas eszköznek bizonyult, amely megfelelően adaptálható a nemzetközi kereskedelem változó feltételeihez”³.

A **II. Fejezet** az akkreditív szabályozásának jogforrásait vizsgálja. A szabályozást a banki gyakorlat alakította ki. Amint az a fentiekben már hangsúlyozásra került, ezeket a szabályokat ma a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara által létrehozott „Az okmányos meghitelezésekre vonatkozó egységes szabályok és szokványok” (angolul: Uniform Customs and Practice for Documentary Credits, UCP) elnevezést viselő szokvány tartalmazza.

A UCP több mint 70 éves múlttal rendelkezik. A szabályok harmonizálására a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara első ízben az 1929-es amszterdami konferencián terjesztett elő indítványt. A javasolt tervezet azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, hiszen Franciaország és Belgium kivételével egyetlen nemzeti bizottság sem támogatta.

A részletes felülvizsgálatot követően a UCP végül 1933-ban, a szervezet bécsi konferenciáján került elfogadásra. Ez alkalommal számos európai ország, valamint az Egyesült Államok néhány bankja is alávetette magát a szokványnak, azonban a nemzetközi kereskedelem egyik legfontosabb szereplője, Nagy-Britannia, a Brit Nemzetközösség országainak nagy többségével együtt elutasította alkalmazását.

1951-ben a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara a UCP újabb változatát szövegezte meg annak érdekében, hogy a szokvány megfeleljen a nemzetközi kereskedelemben bekövetkezett változásoknak.

³ Rolf Eberth, E.P.Ellinger, *Deferred Payment Credits: A Comparative Analysis of Their Special Problem*, Journal of Maritime Law and Commerce, Vol. 14 No.3 July (1983) 387 at 388

A módosított kódex szélesebb skálán került elfogadásra, beleértve számos bankot Ázsiában és Afrikában is.

1962-ben a UCP-t ismét felülvizsgálták annak érdekében, hogy megfeleljen az angol követelményeknek.

További revízióra 1974-ben került sor, ez alkalommal az UNCITRAL közreműködésével, majd később 1983-ban, melynek eredményeként egy olyan szabályrendszer került elfogadásra, amelyhez már 162 ország bankja csatlakozott. 1989-ben a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Banki Bizottsága a szokvány újabb revízióját határozta el. A revízió célja az „áruszállítás területén bekövetkezett fejlődésnek és a technológiai fejlesztéseknek való megfelelés”, valamint a „UCP működésének javítása”⁴ volt.

A felülvizsgált UCP-t a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara 1993-as mexikói konferenciáján fogadta el. Az 1994. január 1-jével hatályba lépett, és a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarának a nemzetközi kereskedelem elősegítését fémjelző szokványa az 500-as kiadvány néven (a továbbiakban UCP 500) került kibocsátásra.

A UCP nem jogszabály és nem minősül nemzetközi egyezménynek sem. Nem nemzetközi egyezmény, mivel nem jelent formális megállapodást az egyes államok között, sem nem jogszabály, mivel a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara jogalkotási felhatalmazással nem rendelkezik.

A UCP valójában “ az akkreditívra vonatkozó, nemzetközileg elfogadott banki szokások és gyakorlat gyűjteménye. A nemzetközi kereskedelem történetének legsikeresebb harmonizációja, amely felszámolta a technikai nehézségek nagy részét, melyek alááshatták volna az akkreditív zavartalan működését”⁵.

A UCP 500 1. cikke értelmében a szokvány alkalmazása a felek megállapodásnak függvénye. A cikk hangsúlyozza, hogy:

„A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara 500 sz. kiadványában közzétett, az okmányos meghitelezésre vonatkozó, 1993-ban módosított egységes szabályokat és szokványokat minden okmányos meghitelezésre (beleértve a standby hitelleveleket is, amennyiben azokra alkalmazhatók) alkalmazni kell, ha azokat befoglalták a meghitelezés szövegébe. A szabályok és szokványok a meghitelezés összes érdekelt felére kötelezők, kivéve ha a meghitelezés kifejezetten más rendelkezést tartalmaz.”

Bár a UCP tekinthető az akkreditív szabályozása elsődleges forrásának, az akkreditív jogának kialakulására egyéb jogforrások is jelentős hatással voltak. Erre tekintettel az értekezés bemutatja a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara által e témakörben kiadott egyéb szabályokat is, nevezetesen az eUCP („Supplement to the Uniform Customs and Practice for Documentary Credits for Electronic

Presentation”, magyarul „Kiegészítés Elektronikus Bemutatáshoz”); ISBP („International Standard Banking Practice for the Examination of Documents under Documentary Letters of Credit”, magyarul „Alapvető Nemzetközi Banktechnikai Szabályok”); URR 525 („Uniform Rules for Bank-to-Bank Reimbursements under Documentary Credits”, magyarul „Egységes Szabályok a Bankok Közötti Megtérítésekre”) és az ISP98 („International Standby Practices”, magyarul „Nemzetközi Standby Gyakorlat”).

Az értekezés elemzi továbbá az ENSZ bankgaranciákra és standby hitellevelekre vonatkozó egyezményét is (angolul “United Nations Convention on Independent Guarantees and Standby Letters of Credit”), mely az UNCITRAL égisze alatt született, a bankgaranciákra és hitellevelekre vonatkozó jog harmonizálása céljából.

Tekintettel az akkreditív alkalmazásának erőteljes nemzetközi voltára, kevés állam kísérelte meg a szabályokat nemzeti keretek között lefektetni. Egy ilyen kivétel az Amerikai Egyesült Államok, amely Egységes Kereskedelmi Kódexében külön fejezetet szentel az akkreditívnek, és amely ezáltal méltán került a témái kutatóinak érdeklődési körébe.

Az akkreditív szabályozásának további kétségtelen forrása az esetjog. Az esetekből leszűrhető következtetések messze vezetnek, és külön megfontolást igényelnek. Erre figyelemmel az értekezés valamennyi fejezete tartalmaz jogesetelemzést az adott kérdés még alaposabb ismertetése érdekében.

Meghitelezés számos formában bocsátható ki. Bár a **III. Fejezet** elsősorban az okmányos meghitelezésre összpontosít, a teljesség érdekében a másik alapvető mód, a standby hitellel is röviden bemutatásra kerül.

Az okmányos meghitelezés a meghitelezések tradicionális módja. Fő célja a fizetés eszközlése a kedvezményezett részére olyan okmányok ellenében, melyek nemcsak az eladó szerződéses kötelezettségének teljesítését igazolják, de egyben lehető teszik, hogy a vevő hozzájusson az áruhoz.

Egy meghitelezést azonban – amint azt a gyakorlat mutatja – más célra is lehet használni. A standby hitellel a kedvezményezett részére biztosítékot nyújt arra az esetre, ha a másik fél kötelezettségét nem, vagy nem szerződésszerűen teljesíti, így a bankgaranciához hasonló módon működik. A standby hitellel az 1950-es években az Amerikai Egyesült Államokban jelent meg. A szövetségi törvények ugyanis megtiltották a bankok számára bankgaranciák kibocsátását. Az üzleti élet szereplői oldaláról azonban növekvő igény jelentkezett a teljesítés biztosítására, így az amerikai bankok létrehozták a standby hitellelet, a bankgarancia helyettesítésére.

A fejezet ismerteti az akkreditív egyes fajtait, bemutatva céljukat, kereskedelmi alkalmazásukat. A UCP alapján a meghitelezésnek világosan fel kell tüntetnie, hogy miként vehető igénybe. A meghitelezés előírhat:

⁴ Preface to the UCP 500 by Charles del Busto, ICC Brochure No. 500

⁵ Xiang Gao, *The fraud rule in the law of Letters of Credit* (2002) The Hague, p. 18

- *látra szóló* fizetést, amely alapján a bank az okmányok benyújtása esetén látra fizet;
- *halasztott* fizetést, amely alapján a kedvezményezett részére a bank a meghitelezésben előírt későbbi időpontban teljesít fizetést;
- *váltóelfogadást*, amely alapján a bank a kedvezményezett által a banknak címzett intézkedést elfogadja és esedékességkor kifizeti;
- *negociálást*, amely alapján a bank a kibocsátó vagy jóhiszemű birtokos elleni megtérítési igény nélkül kifizeti a kedvezményezett által kibocsátott intézkedést.

A meghitelezésben meg kell továbbá jelölni, hogy visszavonható vagy visszavonhatatlan. A *visszavonható* meghitelezés a vevő számára kedvező, mivel a meghitelezést a nyitó bank bármikor, a kedvezményezett beleegyezése és előzetes értesítése nélkül módosíthatja, vagy akár vissza is vonhatja.

Ezzel szemben a *visszavonhatatlan* meghitelezés a nyitó bank határozott kötelezettségvállalása fizetés teljesítésére, negociálásra vagy váltó elfogadására feltéve, hogy az előírt okmányokat a kedvezményezett benyújtja és a meghitelezés kikötéseit és feltételeit teljesíti.

Míg a „visszavonhatóság” vagy „visszavonhatatlanság” a nyitó bank kötelezettségére utal a kedvezményezettel szemben, a meghitelezés „megerősített” vagy „meg nem erősített” jellege a nyitó bank által a tranzakcióba bevont második bank szerepét minősíti. A nyitó bank felhatalmazása vagy kérése alapján a második bank *megerősítheti* a meghitelezést, amellyel a megerősítő bank határozott kötelezettséget vállal a nyitó bank kötelezettségén felül arra, hogy fizetést teljesít, váltót elfogad vagy negocionál.

Amennyiben a meghitelezés *nem megerősített*, úgy a második bank szerepe minden további kötelezettségvállalás nélkül értesítésre vagy fizetésre korlátozódik.

A nemzetközi kereskedelem a meghitelezés számos, speciális formáját alakította ki:

- *Feltöltődő akkreditív* (Revolving Credit), amely az importőr és exportőr közötti folyamatos kereskedelmi kapcsolat esetén használt, és amely automatikusan egy bizonyos összeg erejéig töltődik fel, új meghitelezés kibocsátása nélkül
- *Előzetes pénzfelvételt engedélyező záradékkal ellátott* (Red Clause), amely az akkreditívbe foglalt speciális, eredetileg pirossal írt záradékról kapta a nevét. A záradék értelmében a megerősítő vagy bármely, az akkreditívben megnevezett bank jogosult a kedvezményezett részére az okmányok benyújtását megelőzően előleget fizetni. Az előleg mértéke az akkreditívben kerül meghatározásra.
- *Átruházható* (Transferable), mely esetén a kedvezményezett jogosult az öt megillető hitellevelet más kedvezményezett javára érvényesíteni.

- *Almeghitelezést engedélyező* (Back-to-back credit), amely egy olyan akkreditív, amelyet egy már létező akkreditív alapján nyit a bank, re-export finanszírozására.

Az akkreditívvel általában négy szorosan összefüggő, de egymástól független jogviszony keletkezik:

- A vevő és az eladó közötti jogviszony – az alapjogviszony
A vevő és az eladó közötti alapügylet leggyakoribb formája az adásvétel. Ebben a vevő – többek között - arra vállal kötelezettséget, hogy a vételár jogosultja, az eladó javára akkreditívet nyitatt a megfelelő bankkal. Ez egyben kötelezettséget jelent az eladó számára, hogy a fizetés érdekében az akkreditív alapján a bankhoz, és ne közvetlenül a vevőhöz forduljon.
- A vevő és a nyitó bank közötti jogviszony – a megbízási jogviszony
Szerződéses kötelezettsége teljesítése érdekében az akkreditív megnyitására az adásvételi szerződés vevője, mint megbízó, ad megbízást. A vevő és az eladó közötti alapügyletre tekintettel a vevő (megbízó) határozza meg, hogy a bank milyen feltételekkel nyissa meg az akkreditívet.
A megbízás elfogadásával a bank szerződéses jogviszonyba lép a vevővel. E szerződés értelmében a bank kötelezettséget vállal az akkreditív megnyitására és fizetés teljesítésére a kedvezményezett részére, amennyiben a meghitelezés feltételeinek és kikötéseinek szigorúan megfelelő okmányok kerülnek benyújtásra.
- A nyitó bank/megerősítő bank és az eladó közötti jogviszony – az akkreditív jogviszony
A tulajdonképpeni akkreditív jogviszony a meghitelezés kibocsátásával a nyitó bank és a kedvezményezett között jön létre. E jogviszony alapján a bank az akkreditívben előírt feltételek teljesítése esetén köteles az eladónak fizetni.
Az akkreditív megerősítésével jogviszony keletkezik a megerősítő bank és a kedvezményezett között. A megerősítő bank fizetési kötelezettsége független a nyitó bank kötelezettségétől.
- A nyitó bank és a közreműködő másik bank közötti jogviszony – egyéb megbízási jogviszony
Az akkreditívvel történő fizetési mechanizmusban számos esetben a nyitó bankon kívül további bank is közreműködik, mely szerződéses jogviszonyt hoz létre a bankok között. A bankok közötti szerződés rögzíti a közreműködő bank szerepét, a felek jogait és kötelezettségeit, a közreműködő és fizetést teljesítő bankkal szembeni megtérítést, valamint a nyitó bank instrukcióit.

Az akkreditív működésének megértése megkívánja e jogviszonyok, valamint szereplők feladatának ismertetését, melyet az értekezés **IV. Fejezete** tartalmaz, a felek jogának és kötelezettségének elemzésével együtt.

Az okmányos meghitelezés neve abból a tényből ered, hogy a bank a benyújtott okmányok alapján teljesít fizetést. Az **V. Fejezet** részletesen bemutatja a fizetés feltételeként általában előírt okmányokat.

A meghitelezésben megjelölt okmányok az akkreditív jogviszony sarokkövét képezik. A benyújtandó okmányok fajtáját és számát a vevő a banknak adott megbízásban határozza meg. A bank kizárólag akkor köteles fizetést teljesíteni, ha a kedvezményezett az előírt és a feltételeknek szigorúan megfelelő okmányokat a megjelölt számban, határidőn belül benyújtja. Ily módon a megbízó-vevő az adott kereskedelmi kapcsolat által megkövetelt legmagasabb szintű feltételeket szabhatja, rászorítva ezzel az eladót szerződéses kötelezettségei teljesítésére. Ezzel szemben a kedvezményezett-eladó biztosítva van, hogy a megfelelő okmányok benyújtása esetén a bank fizetni fog, függetlenül a vevő pénzügyi helyzetétől, fizetési képességétől vagy készségétől.

A korábbi szabályozással ellentétben a UCP 500 kiterjedtebben foglalkozik az okmányok kérdésével, különösen a szállítási okmányokkal, és az alábbi kategóriákat határozza meg:

- Szállítási okmányok (tengeri hajóraklevél, nem-forgatható tengeri fuvarlevél, hajóberleti hajóraklevél, többmódozatú szállítási okmány, légi szállítási okmány, közúti- vasúti- vagy belföldi víziúti szállítási okmány, futárszolgálati és postai elismervények, szállítmányozók által kiállított szállítási okmányok)
- Biztosítási okmányok
- Kereskedelmi számla
- Egyéb okmányok

A fejezet külön-külön ismerteti az egyes okmányok formai és tartalmi követelményeit, valamint az okmánybenyújtás általános szabályait a UCP 500 vonatkozó rendelkezései fényében.

Az akkreditív jogviszony két alapelven, az okmányszigorúság és a függetlenség alapelvén nyugszik. A **VI. Fejezet**ben bemutatottak alapján az okmányszigorúság elve lehetővé teszi a bank számára, hogy visszautasítsa az okmányokat, valamint a fizetést, amennyiben azok nem felelnek meg szigorúan a meghitelezés feltételeinek és kikötéseinek. Az alapelv érvényesítése biztonságot nyújt a vevő számára, mivel a vevő csak abban az esetben köteles a banknak megtéríteni az eladó felé teljesített fizetést, ha a bank az akkreditívben meghatározott feltételeknek szigorúan megfelelő okmányok ellenében fizetett.

Az okmányszigorúság elvéhez szorosan kapcsolódik a banknak az okmányok megvizsgálásával kapcsolatos kötelezettsége. Az okmányvizsgálat mértékét és

időtartamát a UCP 500 szabályozza. Ezen szabályokat az értekezés részletesen elemzi.

A függetlenség elve megköveteli a banktól, hogy teljesítse fizetési kötelezettségét az eladó és a vevő közötti, az alapszerződést érintő esetleges vitától függetlenül. Ez azt jelenti, hogy a vevő a fizetés menetét nem állíthatja meg egyszerűen arra hivatkozva, hogy az eladó nem az alapszerződésben foglaltaknak megfelelően teljesített. A UCP 500 4. cikke értelmében a meghitelezési műveletekben valamennyi fél okmányokkal foglalkozik és nem árukkal, szolgáltatásokkal és/vagy más teljesítésekkel. Így a kedvezményezettnek nem azt kell bizonyítania, hogy az alapszerződésben rögzítetteknek eleget tett, hanem egyszerűen az akkreditív feltételeinek külső megjelenésükben megfelelő okmányokat kell benyújtania.

Ez az alapelvet mind a UCP 500, mind az esetjog hangsúlyozza. Mindazonáltal, „amint az megtörténik minden szabállyal, amely az emberi magatartást széles ecsettel festi”⁶ az alapelv szigorú alkalmazása fanyar eredményekhez vezethet, mely ellentétben áll az akkreditív alkalmazásának eredeti céljával. Ez történik csalás esetén. A csalás iskolapéldája az, amikor a kedvezményezett formailag megfelelő, azonban hamis okmányt nyújt be, mely alapján a bank fizetést teljesít. Az okmányok mögött azonban nincs valós teljesítés. Az áru beérkezett követően a vevő felfedezi, hogy az áru nem szerződésszerű, gyakran nem több, mint értéktelen kacat és felelősségre vonja a bankot, hogy miért fizetett. A bank ilyenkor arra hivatkozik, hogy szerepe csupán arra korlátozódik, hogy a külső megjelenésükben megfelelő okmányok ellenében fizessen, így nem felel az áru minőségéért, vagy nem létező voltáért.

A függetlenség elvének érvényesítése ezért megfontolást igényel. Amennyiben minden esetben megengedett lenne, hogy a vevő az áru nem szerződésszerű voltára hivatkozva megállítsa a fizetés menetét, az akkreditív kereskedelmi használhatóságán esne csorba. Ugyanilyen jogtalansághoz vezetne azonban, ha az eladó pénzhez juthatna hamis vagy hamisított dokumentumok alapján.

A jogtalanság elkerülése érdekében ezért kialakításra került egy szabály, az úgy nevezett „fraud rule”, amely kivételt képez a függetlenség elve alól.

A „fraud rule”-ral a **VII. Fejezet** foglalkozik. A „fraud rule” az akkreditív szabályozásának „legellentmondóbb és leghomályosabb területe”⁷. Egy különleges szabály, amely lehetővé teszi, hogy a bíróság a formailag megfelelő okmányok mögötti teljesítést megvizsgálja, és csalás esetén megszakítsa a fizetés folyamatát.

Az akkreditív körében elkövetett csalásnak számos módja lehetséges. A pénzszerzés reményében a csalás elkövetője lehet a nyitó bank megbízója, maga a kedvezményezett, ők közösen, vagy harmadik személyek is. Az értekezés a

⁶ GETZ, H.A., *Enjoining the International Standby letter of Credit: The Iranian Letter of Credit Cases*, 21 Harvard International Law Journal (1980) 189 at 204

⁷ Comment, *Fraud in the Transaction: Enjoining Letters of Credit during the Iranian Revolution*, 93 Harvard Law Review (1980) 992, 995

kedvezményezett által elkövetett csalásra összpontosít, hiszen a kereskedelmi életben ez fordul elő a leggyakrabban.

Az értekezés a csalás problémáját egyes angolszász (amerikai és angol), és civil jogi (magyar és görög) jogrendszerek szabályozásának összehasonlításán, valamint az ENSZ bankgaranciákra és standby hitellevelekre vonatkozó egyezménye bemutatásán keresztül elemzi.

A „fraud rule” kialakulásának és fejlődésének ismertetése jogeseteken keresztül történik, mely során számos jogeset kerül elemzésre 1756-tól napjainkig. A jogesetek palettája magában foglalja az esetjogi mérföldkönek tartott, amerikai *Sztejn v. Henry Schroeder Banking Corporation et al*⁸ esetet, valamint a jól ismert és gyakran hivatkozott angol *United City Merchants (Investments) Ltd v. Royal Bank of Canada*⁹ esetet is.

Az egyes jogrendszerek a „fraud rule” alkalmazhatóságát különbözőképpen közelítik meg, és eltérő feltételekhez kötik a szabály felhívását az okmányos meghitelezés rendes működésének megszakítása érdekében.

Az Amerikai Egyesült Államokban az akkreditív működését az Egységes Kereskedelmi Kódex 5.cikke tartalmazza. A csalás kérdésével „Csalás és hamisítás” címszó alatt az 5-109. cikk foglalkozik. A hivatkozott cikk lehetővé teszi a bank számára, hogy visszautasítsa az okmányokat, valamint a megbízó (vevő) számára, hogy bírósághoz forduljon annak érdekében, hogy az megtiltsa a banknak a fizetés teljesítését. Mivel a bíróság beleavatkozása az akkreditív természetes működésébe sérti a függetlenség elvét, a tiltó végzés meghozatalának szigorú feltételei vannak. A négy feltétel, amelynek fennállása megkövetelt:

- az intézkedés nem kizárt az alkalmazandó jog alapján,
- az esetlegesen hátrányosan érintett kedvezményezett, nyitó vagy kijelölt bank megfelelő védelme biztosított az intézkedés révén esetlegesen elszenvedett hátrány esetére,
- a tagállami jog által előírt valamennyi feltétel adott az intézkedés megtételére, és
- a betérjesztett bizonyíték alapján valószínűsíthető, hogy a hamisítás vagy lényegi csalás tárgyában benyújtott kérelem sikerrel jár, és a kérelmező nem élvezzi az 5-109 cikk alatti védelmet.

Ez utóbbi feltétel rámutat arra, hogy az Egységes Kereskedelmi Kódex védi a jóhiszemű harmadik személyt (ilyen például a kijelölt bank, amely jóhiszeműen és a csalás vagy lényegi hamisítás tudta nélkül ellenértéket adott az okmányért; a megerősítő bank; a nyitó vagy kijelölt bank általi elfogadást követően intézvényezett váltó jóhiszemű birtokosa; vagy az engedményes), akik jóhiszeműen és a csalás tudta nélkül váltak az okmány birtokosává.

⁸ [1941] 31 NYS 2d 631

⁹ [1979] 1 Lloyd's Rep. 267, [1981] 1 Lloyd's Rep. 604, [1983] AC 168.

Angliában a „fraud rule” nem került kodifikálásra, az esetjog azonban elismeri és hivatkozik rá. A „fraud rule” felhívásához az angol bíróság az alábbiak fennállását követeli meg:

- a csalás bizonyítottan fennáll,
- a bank tudomással van a csalásról,
- a bank a csalásról időben szerzett tudomást, és
- a csalást a kedvezményezett követte el, abban közreműködött vagy arról tudomással bírt.

Magyarországon az akkreditív jogviszonyt a UCP szabályozza, melyet a hazai jogalkotó a 2004. március 14-e óta hatályban lévő 9/2001. (MK 147.) MNB rendelkezéssel beemelt a magyar jogrendbe. A csalás körében azonban a Polgári Törvénykönyv általános szabályai irányadók. A jogesetek elemzése rámutat arra, hogy a magyar bíróság a „fraud rule” felhívásához az angol bíróságokhoz hasonlóan szigorú feltételeket szab.

Görögországban az okmányos meghitelezést a tőketársaságokra vonatkozó speciális szabályokról szóló 1923. évi (Július 17/Augusztus 13) törvény 25-34. cikke szabályozza. Tekintettel azonban arra, hogy a görög bankok kollektíven alávetik magukat a UCP rendelkezéseinek, a törvényi szabályozás jelentőségét veszítette. A görög jog elismeri a függetlenség elvét, bár azt a hivatkozott törvény explicit módon nem tartalmazza, és nem következik implicit módon a törvény szövegéből sem. A függetlenség elve az általános szerződési jog része.

A „fraud rule” szinten nem kodifikált. Csalás esetén a görög bíróságok általában a szerződési jog alapelveinek és az általános erkölcsi normák megsértésére hivatkozással akadályozzák meg a rosszhiszemű kedvezményezettnek történő fizetést.

Bár a csalás az akkreditív jogügyletek mindennapos jelensége, a UCP 500 nem tartalmaz kifejezett rendelkezést erre az estre vonatkozóan. Az értekezés feltárja azokat az alapvető megfontolásokat, melyek a UCP létrehozóit arra indították, hogy ne szabályozzák a kérdést, továbbá ismerteti a szerző nem titkolt véleményét, mely szerint szükséges lenne a „fraud rule”-t a Kódexbe beépíteni. A fejezetben végigvezetett elemzés az egyes jogrendszerek megoldásairól rámutat arra, hogy egységes szabályozás hiányában ugyanaz a tényállás eltérő döntéshez vezethet, ha a kérdés egy angol vagy egy amerikai bíróság elé kerül. Ez nem kedvez a nemzetközi kereskedelemnek, és akadályozza a döntési harmóniát.

A nemzetközi kapcsolatok nem statikusak. Múltjuk, jelenük és jövőjük van. A **VIII. Fejezet** a UCP jövőjével foglalkozik, ívet adva az értekezésnek. A fejezet két részre oszlik. Az első részt az értekezés az eUCP elemzésének szenteli, mely egy olyan szabályrendszer, amely átvezeti az akkreditívet az elektronikus korba. A „vegyes okmánybenyújtás” koncepciójának kidolgozásával, amely megengedi az okmányok részben papír alapú, valamint kizárólag elektronikus módon történő

benyújtását is, nagy előrelépés történt az elektronikus kereskedelem irányába, melyben az okmányok benyújtása elektronikus úton történik majd.

Bár a UCP 500 kedvező fogadtatásban részesült, 1994-es hatályba lépése óta a bankári közösség és a kereskedők, csak úgy mint a jogászok és a kereskedelmi élet egyéb szereplői a szabályozás számos ellentmondására, érthetlenségére és következetlenségére mutattak rá. A második rész a UCP 500 jelenleg folyó felülvizsgálatát ismerteti, elemezve a leginkább vitatott kérdéseket.

A **IX. Fejezet** az értekezés általános összefoglalását adja.

Tudományos eredmények

Az akkreditív működésének bemutatása

Az értekezés körültekintő alaposan mutatja be az okmányos meghitelezés működését a UCP 500 rendelkezései tükrében. Elemzi jogforrásait, típusait, a komplex jogviszony szereplőinek jogát és kötelezettségét, az akkreditív működését alapvetően meghatározó elveket. Fontos kiemelni, hogy a magyar jogirodalomban a UCP 500 ilyen részletességgel korábban nem került bemutatásra.

Az értekezés a kodifikált szabályokon túl 63 olyan jogesetet ismertet részletesen, melyek egyáltalán nem, vagy csak hivatkozás szintjén találhatók meg a magyar jogirodalomban, így útmutatóul szolgálhat mind a banki, mind a bírói gyakorlat számára.

A „fraud rule” elemzése

Az értekezés a magyar jogirodalomban elsőként ismerteti a „fraud rule” alkalmazását. Bemutatja a „fraud rule” első megjelenését és történelmi fejlődését az angol és amerikai esetjogban, az 1700-as évek végétől napjainkig.

Ezt követően a négy hivatkozott jogrendszer, valamint az ENSZ egyezmény alapján elemzi a „fraud rule” felhívásának feltételeit, összehasonlító szemlélettel.

Az értekezés bemutatja, hogy a „fraud rule” alkalmazása az egyes jogrendszerekben eltérő mérték alapján történik, amely egymással ellentétes eredményre vezethet ugyanazon tényállás mellett. Mindezzel felhívja a figyelmet annak szükségességére, hogy a „fraud rule” nemzetközi szinten is szabályozásra kerüljön.

A UCP jövőbeni rendelkezései

A nemzetközi kereskedelem gyorsan változó világához a nemzetközi szabályozásnak is igazodnia kell. Az értekezés záró fejezete rávilágít a UCP 500 hiányosságaira és egyes szabályai módosításának szükségességére. Ismerteti a felülvizsgálat megindításának kronológiai hátterét és bemutatja a legvitatottabb rendelkezésekkel kapcsolatos módosítási javaslatokat.

IV. A SZERZŐ KUTATÁS TÉMAKÖRÉBEN KÉSZÜLT PUBLIKÁCIÓI

Az akkreditív – Kiegészítő jegyzet a Nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogához, PPKE JAK, 2004

Az akkreditív jelentősége a nemzetközi kereskedelmi ügyletek során – Az okmányszigorúság elve, Nochta – Bölcskei (szerk.), Emlékkönyv Lábady Tamás 60. születésnapjára tanítványaitól, Budapest, 2004

Supplement to UCP 500 for Electronic Presentation - An introduction based on the ICC Guide to the eUCP, Raffai K. (szerk.), Placet Experiri – Ünnepi tanulmányok Bánrévy Gábor 75. születésnapjára, Budapest, 2004

A függetlenség elve és annak korlátai az akkreditív jogviszonyban, Magyar Jog LIII.évfolyam 5.szám, 2006

Az akkreditívre vonatkozó nemzetközi szabályozás fejlődése, különös tekintettel a UCP jelenlegi revíziójára, publikálásra elfogadva, Magyar Jog, 2006

UCP- The Unusual Customs and Practice, publikálásra elfogadva, LC Monitor, 2006

A journey of a thousand miles - The development of the UCP, publikálásra elfogadva, Revue Hellenic de Droit International, 2006

ZSUZSANNA TÓTH

**DOCUMENTARY CREDITS IN INTERNATIONAL COMMERCIAL
TRANSACTIONS WITH SPECIAL FOCUS ON THE “FRAUD RULE”**

Ph.D thesis abstract

Supervisor: Prof. Dr. Gábor Bánrévy

**Pázmány Péter Catholic University
Faculty of Law- and Political Sciences
Budapest, 2006**

I. SUBJECT AND RESEARCH OBJECTIVES

In international commercial relationships – particularly in international sales - goods often have to travel long distances making cash transactions uncommon.

One of the main characteristics of international commerce is that delivery of goods and payment are separated in time and space, which involves certain risks for both seller and buyer. The seller faces the risk of non-payment after shipment of goods has taken place, with a possible result of losing not only the purchase price but incurring additional costs, such as the cost of transport or storage fees. On the other hand, effecting payment to the seller upon shipment without being able to find out whether the goods are as per contract carries significant risk for the buyer.

In order to eliminate or at least to minimise the risk of non-delivery and non-payment, as well as the difficulties arising from the conflicting legislations, currency and culture, merchants have created different methods and various instruments to finance international trade.

One of the most widely used methods of payment is the letter of credit. It has been developed to reconcile the various economic interests of the parties.

By agreeing to payment by a letter of credit the seller and the buyer invite a third trusted party – usually a bank - into their relationship. Upon the buyer's request the bank (the issuing bank) opens a letter of credit in favour of the seller. By issuing the letter of credit the bank undertakes to effect payment to the seller provided that complying documents specified in the letter of credit are tendered and all requirements of the credit are fulfilled. The transaction may involve the service of other banks, acting as agents of the issuing bank, simply advising the letter of credit to the seller or undertaking a separate obligation to pay to the seller.

The obligation of the bank to effect payment is independent from the underlying contract between the seller and the buyer (principle of independence). The payment is conditional to the presentation of documents, strictly complying with the conditions of the credit (principle of strict compliance).

Letters of credit play a significant role in financing international trade, and have gained great importance. They have been described as “the life blood of international commerce”¹⁰ and have been referred to as “quintessential international instruments”¹¹.

¹⁰*R.D. Harbottle (Mercantile) Ltd v. National Westminster Bank Ltd* [1978] Q.B. 146 at 155

¹¹ Report of the Task Force on the Study of U.C.C. Article 5, *An Examination of U.C.C. Article 5 (Letters of Credit)*, presented to the Letter of Credit Subcommittee of the Uniform Commercial Code Committee of the American Bar Association's Business Law Section and the U.S. Council on International Banking, Inc., reprinted in 45 *Business Law* (1990) 1521 at 1532

The law of letters of credit has emerged mainly from the customs of bankers dealing with importers, exporters, freight forwarders, shipping and insurance companies.

Today, these customs are embodied in a Code drafted by the International Chamber of Commerce titled “Uniform Customs and Practice for Documentary Credits” (UCP).

The provisions of the UCP are incorporated globally into standard letters of credit agreements in an attempt to provide a measure of uniformity in cross-border transactions. The latest revision of UCP, referred to as UCP 500, came into effect more than a decade ago, on the 1st of January, 1994. Since then, international business transactions have gone through rapid changes, especially in the field of maritime transport, insurance, trade law, and other sophisticated technologies, to which letter of credit law has had to adapt.

The driving forces behind writing this doctoral thesis are the followings:

The *first objective* is to introduce the operation of the letter of credit in the light of the UCP 500.

Although letter of credit is a common method of payment in international trade the Hungarian legal literature has given little attention to this financial instrument. The latest work analysing the rules of the letter of credit operation was written in relation to the UCP 400. The present thesis aims to fulfil this gap.

Furthermore, the thesis is particularly timely as the ICC is currently revising the UCP 500. Hence, apart from examining the rules of the UCP 500, the thesis drives attention to its imperfections and ambiguities.

The thesis analyses 63 cases in detail. Cases were chosen with consideration the necessity to introduce foreign cases that have not appeared in the Hungarian legal literature at all, or only at the level of reference.

The *second objective* of the thesis is to analyze the “fraud rule”. The “fraud rule” enables the court to disregard the cardinal principles of letter of credit law and consider the facts behind the face of conforming documents in order to disrupt the payment to the beneficiary when the transaction is fraudulent.

The primary source of letter of credit law, the UCP 500, does not address the “fraud rule” leaving its regulation to national laws. The thesis analyses and compares two common law (American and English) and two civil law (Hungarian and Greek) jurisdictions.

When selecting the American and English regulations consideration has been given to the fact that these legislations contain the most sophisticated system of rules on the fraud exception.

In the United States Article 5-109 of the Uniform Commercial Code regulates the “fraud rule” enabling both the bank to refuse payment when certain conditions are met and the applicant (buyer) to turn to the court for injunction.

In contrast, there is no statutory equivalent of the “fraud rule” in the United Kingdom. It has developed in the case law.

In Hungary letters of credit are currently governed by Article 26 of Decree No. 9/2001 (MK 147) of the National Bank of Hungary, which subjects letters of credit to the UCP. However, there are no specific regulations on the fraud exception, which therefore falls under the provisions of the Civil Code.

Up until the last enlargement Greece was the only member of the European Union, which had statutory provisions on documentary credits, thus providing a consideration to analyse its rules.

II. THE RESEARCH METHOD

The core of the research is the UCP 500. Considering the fact that its provisions are adhered to worldwide by banks in more than 160 countries it forms the primary source of letter of credit law. However, its development has been highly influenced by the banking practice, case law and other documents of international organisations, the analysis of which is also essential.

Therefore, the thesis introduces the relevant documents published by the International Chamber of Commerce and the United Nations, as well as the provisions of the Uniform Commercial Code, the American and English case law, Hungarian and Greek cases, furthermore articles and monographs in English, German, Hungarian and Greek.

This thesis compiles the results of several years of research. In Hungary the available literature is rather limited which made it inevitable to conduct researches abroad.

The collection of data started in the United States while being a visiting student in the Emory School of Law, Atlanta (GA). The research was further extended in the National and Kapodistrian University of Athens, Greece within the framework of a scholarship received from the Republic of Greece.

DC-PRO Focus, the most comprehensive store of on-line letter of credit information, including cases, official opinions of the International Chamber of Commerce and numerous articles from the last ten years, has proven to be an invaluable help in exploring the subject area. Material amounting to thousands of pages was compiled, carefully categorised and analysed.

In October 2005, the author participated in the Paris meeting of the Banking Commission of the International Chamber of Commerce authorised to carry out the revision of the UCP 500. This allowed me to observe the birth of a new code and to receive first hand information on the opinion of lawyers and bankers from the USA, Canada, Ireland, Germany, Greece, the Czech Republic and China.

To overcome a strictly theoretical treatment of the subject the heads of letter of credit department of Hungarian and other foreign banks were interviewed to explore the day-to-day operation of this financial instrument from the perspective of the banker.

III. BRIEF SUMMARY OF THE THESIS, SCIENTIFIC RESULTS

Brief summary of the thesis

The subject of the thesis is the international letter of credit, thus the domestic use of letters of credit is not contemplated. It is comprised of nine chapters. The thesis is written in English language.

Chapter I. gives a short introduction to the history of letters of credit. It is structured taking into account that looking into the commercial background of the letter of credit and conducting a brief survey on its historical origins is the starting point to understand the operation of this legal instrument.

Some scholars believe that the origins of letters of credit go back to ancient Egypt and Babylon, which had an adequate system of banking. The thesis provides introspection to the historical objects considered to be the earliest proofs of letters of credit, such as a clay promissory note of Babylon dating from 3000 B.C., exhibited in the University Museum of Philadelphia, USA.

With the collapse of the Roman Empire the role of the banks as well as the great extent of commerce between trading nations diminished, resulting in the decline of the use of international payment instruments. It was not until the 12th and early 13th century that banks in Genoa, Venice, Florence and other European cities were re-established. At this time merchants had to face two major problems: (a) travelling with gold was very dangerous; and (b) commerce generated currency that was not sufficient to satisfy the needs of traders.

In an attempt to overcome these difficulties the use of bills of exchange and letters of credit started to increase again. In their early history these payment instruments operated in a very similar way, and letters of credit were used to supplement the bills of exchange.

By the end of the 18th century letters of credit were common financial instruments both in the continental Europe and in England. The widespread use of letters of credit was the result of the termination of the trade monopoly exercised by private firms (e.g. the East India Companies) and the appearance of the liner shipping. Earlier, the big trading companies utilised their own ships to transport their goods manned with their own representative who was entitled to collect the purchase price. The development of liner shipping and the opening of monopoly barriers resulted in the divergence of seller and buyer in time and space. When payment and

delivery was no longer handled by the seller and the buyer personally, the involvement of a third party, a bank, became necessary.

By the 19th century British banks had a virtual monopoly on the issuance of letters of credit. This was due to the fact that in world trade the Pound Sterling was the most accepted currency and the bankers of London gained a pre-eminent position in the field of international finance.

World War I. broke the well-established and trusted trading links that had existed between the merchants worldwide. In order to keep on trading merchants were forced to establish new links with firms often unknown or not trusted. These circumstances were favourable for the extensive use of letters of credit which invited a trustworthy paymaster, a bank, into the merchants' relationship. By the 1950's letters of credit had earned a predominant position in domestic commerce of the United States and were also widely used in international transactions.

Since World War II., the use of letters of credit in world trade remains steadfast. Although from time to time the emergence of alternative means of trade finance overshadows the use of the letter of credit, it has "proven to be a flexible instrument, which can be readily attempted to the needs of changing conditions in international trade"¹².

Chapter II. examines the sources of letter of credit law. The law of letters of credit has emerged mainly from the customs of bankers. As pointed out earlier, the International Chamber of Commerce has collected these customs in the "Uniform Customs and Practice for Documentary Credits" (UCP).

The UCP has been in existence for more than 70 years. The ICC in its 1929 congress held in Amsterdam proposed the first initiative on the standardization of letter of credit law. At this time the draft code received little support; in fact it was only approved by banks in France and Belgium.

After a thorough revision, the ICC adopted the UCP at the Vienna Conference in 1933. This version was adhered to by a number of European banks and also some banks in the United States, however, the financial institutes of one of the leading trading countries, the United Kingdom and most of the Commonwealth countries refused to adopt it.

In 1951 a new version of the UCP was drafted in order to keep up with the changes that occurred in international trade. This version enjoyed wider acceptance, not only in Europe and the United States, but also with several banks in Africa and Asia.

In 1962 the Code was revised again in order to adapt to the needs of the United Kingdom and the Commonwealth countries.

¹² Rolf Eberth, E.P.Ellinger, *Deferred Payment Credits: A Comparative Analysis of Their Special Problem*, Journal of Maritime Law and Commerce, Vol. 14 No.3 July (1983) 387 at 388

Further revisions took place in 1974 with the assistance of the UNCITRAL and later in 1983, resulting in the approval of the code by banks in more than 160 countries.

In 1989, the Commission on Banking Technique and Practice of the ICC authorised the further revision of the UCP. This revision intended ‘to address new developments in the transport industry and new technological applications’ as well as ‘to improve the functioning of the UCP’¹³.

The new Revision was adopted at the ICC’s Mexico Conference in 1993 and came into effect on the 1st of January, 1994. This latest version of the UCP was published as ICC Publication No. 500 (hereinafter referred to as UCP 500) and represents a further contribution to the facilitation of international trade and an improvement in the functionality of the rules.

The UCP is neither an international convention, nor a law. It is not an international convention as it does not create a formal agreement between states nor is it law, as the ICC, being a non-governmental organization, does not possess legislative authority.

The UCP is a “compilation of internationally accepted banking customs and practice regarding the letter of credit. It is the most successful harmonizing measure in the history of international commerce, which has removed a plethora of technical problems that would have undermined the smooth operation of letter and credit.”¹⁴

Article 1 of the UCP states that its applicability is subject to the parties’ agreement. It emphasizes, that:

“The Uniform Customs and Practice for Documentary Credits, 1993 Revision, ICC Publication NO. 500, shall apply to all Documentary Credits (including to the extent to which they may be applicable, Standby Letter(s) of Credit) where they are incorporated into the text of the Credit. They are binding on all parties thereto, unless otherwise expressly stipulated in the Credit.”

Although the UCP is considered to be the primary source of law, other regulations have influenced highly its development. Therefore, this thesis introduces other rules published by the International Chamber of Commerce relevant to the subject area, such as the eUCP, ISBP, URR 525 and the ISP98.

A summary of the provisions of the United Nations Convention on Independent Guarantees and Standby Letters of Credit is also given. The convention was drafted by the UNCITRAL in an effort to harmonise the rules on guarantees and standby letters of credit.

¹³ Ibid.

¹⁴ Xiang Gao, *The fraud rule in the law of Letters of Credit* (2002) The Hague, p. 18

Due to its highly international character, few countries have attempted to codify letter of credit law on a national level. One exception is the United States of America, where a separate chapter in the Uniform Commercial Code has been devoted to letters of credit, gaining the well-desired attention of researchers.

Case law undoubtedly forms a prominent part of letter of credit law. The conclusions deriving from the cases are far-reaching and they require careful consideration. Consequently, cases and court decisions from different jurisdictions are given in all chapters of the thesis in order to provide a broader analysis of the relevant questions.

Letters of credit come in various forms and types. While **Chapter III.** primarily focuses on documentary credits, for the sake of completeness, it also discusses the other basic form: the standby letter of credit.

The documentary credit is the traditional form of letter of credit. Its main purpose is to effect payment upon presentation of documents that evidence the performance of the seller and also enable the buyer to receive the goods.

But – as practice has shown - letters of credit can be used in different ways as well. Standby letters of credit intend to protect the beneficiary in the event of a non-performance or not proper performance of the other party to the underlying contract, thus they operate similarly to guarantees. Standby letters of credit were developed in the United States in the 1950s, where, according to federal law, the issuance of guarantees by national banks was prohibited. As a solution to the growing need from the business side to ensure payment or performance the American banks created the standby letter of credit, as a substitute to guarantees.

The Chapter also introduces the different types of letters of credit and highlights their commercial purpose and usage. According to the UCP the credit must state whether it is available by

- *sight payment*, meaning payment by the bank against documents upon presentation
- *deferred payment*, where the beneficiary shall receive payment at some future date (maturity date), specified in the credit
- *acceptance*, under which the issuing bank undertakes to pay a draft drawn by the beneficiary.
- *negotiation*, where the bank will endorse and negotiate the draft or documents, with certain deductions of discount or interest and commission.

The credit shall further state whether it is revocable or irrevocable. A *revocable* letter of credit gives the applicant maximum flexibility, as it can be amended, revoked or cancelled without the beneficiary’s consent and even without prior notice to the beneficiary.

An *irrevocable* letter of credit, on the other hand, constitutes a definite undertaking of the issuing bank to pay, negotiate and accept drafts and/or documents, provided that the stipulated documents are presented and that the terms and conditions are met.

While “irrevocability” and “revocability” refer to the obligation of the issuing bank towards the beneficiary, the feature of a credit as “confirmed” or “unconfirmed” is related to the undertaking of an other bank invited into the transaction by the issuing bank.

Upon the authorization or request of the issuing bank, a bank may *confirm* a letter of credit, which constitutes a definite undertaking of the confirming bank, in addition to that of the issuing bank, towards the beneficiary to pay, accept draft or to negotiate.

On the other hand, a letter of credit is *unconfirmed* if the bank merely acts without further responsibility towards the beneficiary, thus operating as an advising bank or nominated bank.

International commerce has created the following special forms of letters of credit:

- *Revolving Credit*, which is used in transactions where a continuous relationship exists between the exporter and the importer and the amount is renewed periodically without renewing the terms and conditions of the credit.
- *Red Clause Documentary Credit*, which received its name from a special condition inserted into the text of the credit, which was originally written by red ink. Under this special condition the confirming bank or any other nominated banks are authorized by the applicant to make advances to the beneficiary before presentation of documents. The amount of the advances is specified in the credit.
- *Transferable Documentary Credit*, under which the beneficiary can transfer its rights to a third party.
- *Back-to-Back Documentary Credit*, which is used in transactions where a seller, who entered into a contract of sale of certain goods has to purchase those goods from his supplier and no transferable credit is used in the transaction.

A letter of credit transaction involves four independent, but interdependent relationships. These are the relationship between:

- a) the Buyer and the Seller
The letter of credit transaction is usually based on an underlying (sales) contract between the seller and the buyer. In this contract the parties provide for payment by a letter of credit, which obliges the buyer to open a credit in favour of the seller. It also obliges the seller to obtain payment

from the bank upon the letter of credit and refrain from demanding payment directly from the buyer.

- b) the Buyer (Applicant) and the Issuing Bank
In order to fulfil its contractual obligations the buyer (acting as the applicant) has to open a letter of credit at the issuing bank in favour of the seller (the beneficiary of the letter of credit). Thus, the buyer gives instructions to the issuing bank in his application, clarifying the terms and conditions under which the bank shall effect payment.
By accepting the terms and conditions submitted in the application form the issuing bank enters into a contractual relationship with the buyer. Under this contract the bank undertakes to issue the letter of credit and to effect payment to the beneficiary upon presentation of documents strictly in compliance with the terms and conditions of the credit.
- c) the Seller (Beneficiary) and the Issuing Bank/Confirming Bank
By issuing the letter of credit the bank enters into a relationship with the beneficiary, the ground of which is a definite undertaking of the bank to effect payment upon presentation of documents strictly complying with the terms and conditions of the credit.
By confirming a letter of credit a legal relationship is formed between the confirming bank and the beneficiary. It is understood that the obligation and liability of the confirming bank is separate from that of the issuing bank.
- d) the Issuing Bank and the Correspondent Bank
Several letter of credit transactions involve banks other than the issuing bank. If correspondent banks are invited into the transaction, a contractual relationship is established between the issuing bank and the correspondent bank.
Their agreement governs the role of the correspondent bank, the rights and liabilities of the parties, the terms and conditions of the reimbursement of the correspondent bank for payment made under the credit, as well as all the instructions of the issuing bank.

Understanding the operation of letters of credit require thorough analysis of these relationships, as well as of the role of the parties. This is provided in **Chapter IV.**, alongside with the rights and obligations of the parties to the transaction.

Documentary credits received their name based on the understanding that banks deal with documents not with goods. **Chapter V.** gives a detailed description of the various documents accompanying the documentary sale.

The documentary requirements set out in the credit form the cornerstone of the documentary credit transaction. The type and number of documents that the

beneficiary has to present to the bank in order to receive payment are specified by the applicant. This enables the applicant-buyer to set the highest level of security that he deems necessary in the particular transaction to ensure that the seller will fulfil its contractual obligations.

On the other hand, the beneficiary-seller is assured that in case he tenders the proper documents with the required content and in the correct number he will receive payment from the bank, regardless of the financial status of the buyer.

Compared to the previous versions the UCP 500 has expanded the provisions concerning documents, especially those relating to the transport documents, and distinguishes between the followings:

- Transport Documents (Marine/Ocean Bill of Lading; Non-negotiable Sea Waybill; Charter Party Bill of Lading; Multimodal Transport Document; Air Transport Document; Road, Rail or Inland Waterway Transport Document; Courier and Post Receipts; Transport Documents issued by freight Forwarders)
- Insurance Documents
- Commercial Invoice
- Other Documents

The thesis gives an in-depth analysis of their requirements as to form and content in the light of the provisions of the UCP 500, and looks at the general requirements of the examination of documents.

The law of letters of credit is founded on two cardinal principles: the Principle of Strict Compliance and the Principle of Independence. As described in **Chapter VI**, the Principle of Strict Compliance allows the bank to reject payment to the seller if the documents tendered do not strictly comply with the terms and conditions of the letter of credit. This principle gives protection to the buyer. It guarantees that the buyer will have to reimburse the issuing bank only against documents it has specified in the letter of credit triggering the obligation.

The Principle of Strict Compliance is closely related to the bank's obligation to examine the documents. The standard of examination as well as its duration is regulated by the UCP 500 and is explained in the thesis.

The Principle of Independence requires the bank to honour its obligations to the seller regardless of any disputes between the seller and the buyer concerning the underlying contract. This means that the buyer cannot stop the payment simply alleging that the seller failed to fulfil its contractual obligations. As emphasized by Article 4 of the UCP 500 all parties concerned in the credit operation deal with documents and not with goods, services and/or other performances to which the documents may relate. Thus, the beneficiary does not have to prove that he fulfilled

his duties under the underlying contract. He simply has to provide documents facially conforming to the terms of the credit.

This principle is incorporated into the UCP and has long been recognised by case law.

However, “as is the case with any rule that paints human conduct with a broad brush”¹⁵, a rigid application of the principle may produce harsh results, running against the original purpose of the letter of credit. This is the case when fraud is involved in the transaction.

The classic example is when the seller obtains a forged document facially conforming to the terms of the credit and receives payment from the bank. However, there is no real performance behind these documents. Upon arrival, the buyer discovers that the goods do not meet the requirements of the underlying contract, they are actually worthless rubbish. By the time he takes legal actions the seller has already disappeared. In this case buyers often turn to the bank alleging that they wrongfully effected payment. Banks however claim that their role is merely to finance the commercial sale and they cannot take responsibility for the quality or the existence of the goods traded.

The Principle of Independence therefore requires special consideration. Permitting the buyer to stop the payment mechanism every time when he simply alleges that the goods do not conform to the underlying contract would destroy the utility of letters of credit. On the other hand, allowing the seller to receive payment from the bank upon presentation of false or forged documents would be equally unjustifiable.

To avoid injustice an exception has been created to the Principle of Independence; the so called “fraud exception” or, as otherwise referred to, the “fraud rule”.

The “fraud rule” is discussed in **Chapter VII**. The “fraud rule” is considered to be the “most controversial and confused area”¹⁶ of the law governing letters of credit. It is an unusual rule that allows the court to consider the facts behind the face of conforming documents and to disrupt the payment of a letter of credit when fraud is involved in the transaction.

Fraud in documentary credits can take various forms. The fraudulent party can be the beneficiary, the applicant, both of them in co-operation, or a third party issuing a document. The thesis focuses primarily on the beneficiary fraud as the one that is most common in international transactions.

¹⁵ GETZ, H.A., *Enjoining the International Standby letter of Credit: The Iranian Letter of Credit Cases*, 21 Harvard International Law Journal (1980) 189 at 204

¹⁶ Comment, *Fraud in the Transaction: Enjoining Letters of Credit during the Iranian Revolution*, 93 Harvard Law Review (1980) 992, 995

The “fraud rule” is addressed through the analysis of selected common law (US, UK) and civil law (Hungary, Greece) jurisdictions and the United Nations Convention on Independent Guarantees and Standby Letters of Credit.

A historical perspective is followed throughout the introduction of the development of the “fraud rule” by studying cases from as early as 1756 until recently. The palette of cases includes the thorough analysis of the landmark American case of *Sztejn v. Henry Schroeder Banking Corporation et al*¹⁷, as well as the well-known and often cited English case of *United City Merchants (Investments) Ltd v. Royal Bank of Canada*¹⁸.

National courts have approached the fraud rule in different ways and have required different standards of fraud in order to justify the disruption of the normal course of the documentary credit operation.

In the United States the operation of letters of credit is governed by Article 5 of the Uniform Commercial Code. The question of fraud is dealt with Revised Article 5-109 under the heading of “Fraud and Forgery”, allowing the issuing bank refuse to honour the presentation and the applicant turn to court for enjoining the issuing bank from honouring the presentation. However, the examination of the underlying transaction by the court violates the principle of independence; therefore, the standard of an injunctive relief granted by the court is high. The four conditions that have to be met, namely, that:

- the injunctive relief is not prohibited under the applicable law;
- the interested parties who may be adversely affected by the injunction are adequately protected against loss they may suffer;
- all of the conditions to entitle a person to the relief under the law have been met; and
- the applicant is more likely than not to succeed under its claim and the person demanding honour does not qualify for protection under Article 5-109.

This latter requirement shows that the UCC protects the innocent parties (such as a nominated person who has given value in good faith, a confirmer, a holder in due course of the beneficiary’s draft after acceptance, or an assignee) who have taken the beneficiary’s documents without knowing that the documents were forged or fraudulent.

The fraud rule, although not in statutory provisions but in the case law, is also recognized by the English courts. Under English law, in case of presentation of facially conforming documents, payment can be refused invoking the fraud rule, if

- there is a clear evidence of the fraud,
- the bank has knowledge of the evidence of fraud,

- the bank’s awareness of the fraud was “timely”, and
- the beneficiary is involved or has knowledge of the fraud.

In Hungary letters of credit are currently governed by Article 26 of Decree No. 9/2001 (MK 147) of the National Bank of Hungary on Payment and Clearing Transactions, which is in effect since the 19th of March, 2004. Since there are no specific regulations on fraud, it falls under general contract law. Case law shows that Hungarian courts approach the fraud exemption similarly to the English courts and accept it only in a very narrow sense and under strict conditions.

Documentary credit transactions in Greece are governed by Articles 25 to 34 of the Regulation of 17 July/13 August 1923 on Special Provisions for Stock Corporations. However, since Greek banks collectively adhere to the UCP the Regulation has lost its relevance. Greek law acknowledges the independence principle, although it is not explicitly stated in the referred regulation, nor does it implicitly derive from its wording. The independence principle is embodied in general contract law.

The fraud exception is not codified either. In case of fraud in order to enjoin the bank from effecting payment to a fraudulent beneficiary, Greek courts usually refer to violation of contract law principles and general ethics

Although fraud in the letter of credit transaction is an everyday reality the UCP is silent on this matter. The thesis discloses the basic reasoning why drafters of the UCP have been unwilling to tackle this problem and offers possible solutions with the non-disguised aim of supporting the inclusion of the “fraud rule” into the Code. The analysis presented in this Chapter on the divergent approaches of the selected jurisdictions to the fraud rule shows that the same facts may result in different outcomes, when the case is decided by an English or American judge. This works against standardization and harmonization and does not facilitate international trade.

International regulations are not static. They have a past, a present and a future. **Chapter VIII.** focuses on the future of the UCP, bringing the thesis to completeness. It is divided into two sections. Section One is devoted to the analysis of the eUCP, a set of supplementary regulations allowing letters of credit to enter the electronic age. By introducing the concept of “mixed presentation” that permits electronic or part-electronic (using both paper documents and electronic records) presentation of documents, it represents an important step towards the era of paperless commerce in which the vast majority of the presentation of the documents will be made electronically.

Although the reception of the UCP 500 has been favourable, since its entry into force in 1994 several ambiguous provisions, misunderstandings and inconsistencies have been revealed by the banking and trading community, as well as by lawyers

¹⁷ [1941] 31 NYS 2d 631

¹⁸ [1979] 1 Lloyd’s Rep. 267, [1981] 1 Lloyd’s Rep. 604, [1983] AC 168.

and courts. Section Two brings the attention to the current revision of the UCP 500, pointing out the most critical points of the discussion on the future Code.

Chapter IX. provides a general summary.

Scientific result

Analysing the operation of letters of credit

The thesis gives an in-depth analysis of the operation of letters of credit. It introduces the sources of letter of credit law, the different types of credit, the rights and obligations of the parties to this complex relationship as well as the cardinal principles of the letter of credit operation. It shall be noted that the UCP 500 has not been analysed earlier in details in the Hungarian legal literature.

Beside the analysis of the codified rules the thesis introduces 63 relevant cases which may provide guidance to banking practitioners as well as to courts.

Analysing the “fraud rule”

The thesis is the first in the Hungarian legal literature that gives a thorough analysis of the “fraud rule” from a comparative perspective. It introduces the first appearance of the “fraud rule” as well as its development from the late 1700s until today. This is followed by the examination of the criterion of evoking the “fraud rule” in the four jurisdictions referred above and in the UN convention.

The thesis demonstrates that the “fraud rule” is applied upon different standards in the selected jurisdictions, which may lead to contradicting results. Thus, it drives the attention to the necessity of regulating the “fraud rule” at an international level.

The future of the UCP

International commerce is experiencing a rapid change to which international regulations have to adapt. The last chapter of the thesis reveals the imperfection of the UCP 500 and the inevitability of amending certain provisions. In addition to explaining the revision process’ roadmap, it also introduces the proposals concerning the amendment of the most debated provisions.

IV. SCIENTIFIC PUBLICATIONS OF THE AUTHOR

Az akkreditív – Kiegészítő jegyzet a Nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogához, PPKE JAK, 2004

Az akkreditív jelentősége a nemzetközi kereskedelmi ügyletek során – Az okmányszigorúság elve, Nochta – Bölcskei (szerk.), Emlékkönyv Lábady Tamás 60. születésnapjára tanítványaitól, Budapest, 2004

Supplement to UCP 500 for Electronic Presentation - An introduction based on the ICC Guide to the eUCP, Raffai K. (szerk.), Placet Experiri – Ünnepi tanulmányok Bánrévy Gábor 75. születésnapjára, Budapest, 2004

A függetlenség elve és annak korlátai az akkreditív jogviszonyban, Magyar Jog LIII.évfolyam 5.szám, 2006

Az akkreditívre vonatkozó nemzetközi szabályozás fejlődése, különös tekintettel a UCP jelenlegi revíziójára, accepted for publication by Magyar Jog, 2006

UCP- The Unusual Customs and Practice, accepted for publication by LC Monitor, 2006

A journey of a thousand miles - The development of the UCP, accepted for publication by the Revue Hellenic de Droit International, 2006